

ด่วนที่สุด

ที่ อส ๐๐๒๙(พท)/ 9293

สำนักงานอัยการสูงสุด

ถนนหน้าหีบเผย กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. รวม ๒ ฉบับ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการ ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ก) ๕๘๒๕ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๒

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการได้ส่งร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. ไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นในประเด็นที่เกี่ยวข้องหรือประเด็นอื่นที่เห็นสมควร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นชอบกับหลักการของร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ. และร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ. ดังกล่าว และมีความเห็นเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ดังนี้

๑. ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาททางแพ่ง พ.ศ.

๑.๑ ตามร่างฯ ข้อ ๑ “กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา” ควรแก้ไขเป็น “กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป” เนื่องจากให้เป็นไปตามรูปแบบและแนวทางเดียวกันกับกฎหมายอื่น

๑.๒ ตามร่างฯ ข้อ ๒ “อัยการจังหวัด” หมายความว่า อัยการพิเศษฝ่ายผู้เป็นหัวหน้าสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีในเขตกรุงเทพมหานคร ควรแก้ไขเป็น “อัยการจังหวัด” หมายความว่า อัยการพิเศษฝ่ายผู้เป็นหัวหน้าพนักงานอัยการ โดยตัดคำว่า “ในเขตกรุงเทพมหานคร” ออก เนื่องจากตำแหน่งอัยการพิเศษฝ่ายมีความรวมถึงอัยการพิเศษฝ่ายในต่างจังหวัดด้วย

๑.๓ ตามร่างฯ ข้อ ๒ “พนักงานอัยการประจำจังหวัด” หมายความว่า พนักงานอัยการประจำที่ทำการอัยการจังหวัดในส่วนภูมิภาค และสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีในเขตกรุงเทพมหานคร ควรแก้ไขเป็น

/พนักงาน...

“พนักงานอัยการประจำจังหวัด” หมายความว่ารวมถึง พนักงานอัยการประจำสำนักงานอัยการพิเศษฝ่าย เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานอัยการสูงสุดในปัจจุบัน ไม่มีการแบ่งหน่วยงานอัยการเป็นส่วนภูมิภาค

๑.๔ ตามร่างฯ ข้อ ๔ เห็นควรเพิ่มข้อความต่อจากเดิมเป็นวรรคสาม ดังนี้

“ในกรณีที่คู่พิพาทร้องขอให้พนักงานอัยการประจำจังหวัดเป็นประธานคณะผู้ไกล่เกลี่ยให้อัยการจังหวัดหรือนายอำเภอที่คู่พิพาทมีภูมิลำเนา หากอัยการจังหวัดเห็นสมควรให้มอบหมายพนักงานอัยการประจำจังหวัดคนหนึ่งเป็นประธานคณะผู้ไกล่เกลี่ย ให้นายอำเภอส่งสารบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีแพ่งนั้นไปให้อัยการจังหวัด”

๑.๕ ตามร่างฯ ข้อ ๕ ให้อัยการสูงสุดกำหนดให้สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีตามที่เห็นสมควรมีเขตอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในกรุงเทพมหานครเป็นรายเขต และประกาศในราชกิจจานุเบกษา ควรแก้ไขเป็น “เขตอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทของพนักงานอัยการให้เป็นไปตามที่อัยการสูงสุดกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา” เพื่อให้สอดคล้องกับการแบ่งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบภายในของสำนักงานอัยการสูงสุด

๑.๖ ตามร่างฯ ข้อ ๖ วรรคสอง “การส่งหนังสือนัดหมายตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือคู่พิพาทอาจขอจัดส่งหนังสือนัดหมายนั้นเองก็ได้” ควรตัดข้อความ “หรือคู่พิพาทอาจขอจัดส่งหนังสือนัดหมายนั้นเองก็ได้” ออก เนื่องจากหากให้คู่พิพาทดำเนินการจัดส่งกันเอง อาจเกิดข้อผิดพลาด และอาจทำให้การไกล่เกลี่ยเกิดความล่าช้าได้

๑.๗ ตามร่างฯ ข้อ ๗ “กรณีคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่มาตามกำหนดที่ประธานคณะผู้ไกล่เกลี่ยนัดตามข้อ ๖ วรรคหนึ่ง โดยไม่แจ้งเหตุผล หรือไม่เลื่อนวันนัดหมาย ให้คณะผู้ไกล่เกลี่ยสั่งจำหน่ายข้อพิพาทนั้น” ควรแก้ไขและเพิ่มเติมข้อความ ดังนี้

“กรณีคู่พิพาทฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายไม่มาตามกำหนดที่ประธานคณะผู้ไกล่เกลี่ยนัดหมายตามข้อ ๖ วรรคหนึ่ง โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง หรือไม่ขอเลื่อนวันนัดหมาย คณะผู้ไกล่เกลี่ยอาจสั่งจำหน่ายข้อพิพาทนั้น” เนื่องจากให้เกิดความยืดหยุ่นในการสั่งจำหน่ายข้อพิพาท

๑.๘ ตามร่างฯ ข้อ ๘ วรรคแรก “ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ให้คณะผู้ไกล่เกลี่ยดำเนินการให้คู่พิพาทตกลงยินยอมผ่อนผันให้แก่กันโดยเปิดโอกาสให้คู่พิพาทเสนอข้อผ่อนผันให้แก่กัน หรือคณะผู้ไกล่เกลี่ยอาจเสนอทางเลือกในการผ่อนผันให้แก่คู่พิพาทพิจารณาตกลงยินยอมยุติข้อพิพาทนั้น ทั้งนี้ ห้ามมิให้คณะผู้ไกล่เกลี่ยตัดสินข้อพิพาท” ควรเปลี่ยนคำว่า “ตัดสิน” เป็น “ชี้ขาด” เนื่องจากการตัดสินข้อพิพาทเป็นอำนาจของศาล

๑.๕ ตามร่างฯ ข้อ ๑๐ “การดำเนินการไต่ถามข้อพิพาทต้องให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาสามเดือนนับแต่วันที่ประธานคณะผู้ไต่ถามได้รับสารบบการไต่ถามข้อพิพาทคดีแพ่ง เว้นแต่มีความจำเป็นและคู่พิพาทยินยอมให้คณะผู้ไต่ถามข้อพิพาทขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสามเดือน

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หากการไต่ถามข้อพิพาทยังไม่ได้ข้อยุติให้คณะผู้ไต่ถามสั่งจำหน่ายข้อพิพาทนั้น”

ในส่วนวรรคสองควรแก้ไขข้อความเป็น “เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หากการไต่ถามข้อพิพาทยังไม่ได้ข้อยุติ คณะผู้ไต่ถามอาจสั่งจำหน่ายข้อพิพาทนั้น” ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการสั่งจำหน่ายข้อพิพาท

๑.๑๐ ตามร่างฯ ข้อ ๑๓ เห็นควรตัดข้อความในวรรคสองที่กำหนดว่า “กรณีคู่พิพาทไม่เลือกผู้ไต่ถามใหม่ตามวรรคหนึ่ง และคู่พิพาทฝ่ายนั้นยอมรับผู้ไต่ถามที่เหลืออยู่เป็นผู้ไต่ถามของคู่พิพาทฝ่ายนั้นด้วย ให้ถือว่าคณะผู้ไต่ถามที่เหลืออยู่นั้นเป็นองค์คณะตามข้อ ๕ วรรคสอง” ออกเนื่องจาก พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๖๑/๒ วรรคสาม บัญญัติเรื่ององค์คณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไต่ถามไว้แล้วว่า ต้องประกอบด้วยบุคคลจากบัญชีรายชื่อฝ่ายละหนึ่งคน และให้นายอำเภอ พนักงานอัยการประจำจังหวัดหรือปลัดอำเภอที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน ซึ่งรวมเป็นจำนวน ๓ คน ซึ่งหากยอมให้คู่พิพาทยอมรับผู้ไต่ถามที่เหลืออยู่ได้ จะเป็นการขัดต่อกฎหมายหลัก

ตามร่างฯ ข้อ ๑๓ วรรคท้าย ควรแก้ไขข้อความ ในบรรทัดที่สองจาก “แต่ถ้าคู่พิพาทนั้นไม่สามารถเลือกผู้ไต่ถามได้ และประสงค์บอกเลิกการไต่ถามข้อพิพาท ให้คณะผู้ไต่ถามสั่งจำหน่ายข้อพิพาทนั้น” เป็นข้อความว่า “แต่ถ้าคู่พิพาทนั้นไม่สามารถเลือกผู้ไต่ถามได้ให้ประธานคณะผู้ไต่ถามสั่งจำหน่ายข้อพิพาทนั้น” เนื่องจากองค์ประกอบของคณะผู้ไต่ถามไม่ครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด

๑.๑๑ ตามร่างฯ ข้อ ๒๔ (๓) ควรเพิ่ม “บุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ” ไว้ด้วย โดยเทียบเคียงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๐๐ ซึ่งได้บัญญัติห้ามมิให้ ...บุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ... มีสิทธิเลือกตั้ง

ตามร่างฯ ข้อ ๒๔ (๔) ควรเพิ่มข้อความ “...หรือความผิดหลุโทษ” ต่อจากข้อความ “ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท” ไว้ด้วยโดยเทียบเคียงกับคุณสมบัติของ ส.ส., ส.ว. และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งไม่ถูกต้องห้ามในเรื่องความผิดหลุโทษแต่อย่างใด

๑.๑๒ ตามร่างฯ ข้อ ๓๔ เห็นควรตัดข้อความในวรรคสองที่กำหนดว่า “ให้ประธานคณะผู้ไต่ถามถือปฏิบัติตามจรรยาบรรณตามวรรคหนึ่งด้วย” ออก เนื่องจากในวรรคแรกได้กำหนดให้ “บุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นคณะบุคคลผู้ทำหน้าที่ไต่ถามและประนอมข้อพิพาทตามบัญชีรายชื่อบุคคลต้องถือปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้” ซึ่ง “คณะบุคคล” มีความหมายรวมถึง ประธานคณะผู้ไต่ถามอยู่แล้ว

๑.๑๓ ตามร่างฯ ข้อ ๓๗ “ให้กรมการปกครองและกรุงเทพมหานครจัดให้มีการอบรมชี้แจงเกี่ยวกับการไต่ถามและประนอมข้อพิพาทให้แก่บุคคลที่มีรายชื่อในบัญชีรายชื่อบุคคล โดย

ประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงยุติธรรม หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง” เห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมข้อความในบรรทัดที่สองจาก “โดยประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงยุติธรรม หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง” เป็นข้อความว่า “โดยให้ร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุดในการจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรม และประสานงานกับกระทรวงยุติธรรม หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง” เนื่องจากสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นหน่วยงานหลักที่จะเป็นผู้ฝึกอบรม จึงควรเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรตั้งแต่แรกเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๒. ร่างกฎกระทรวงว่าด้วยการไต่ถามความผิดที่มีโทษทางอาญา พ.ศ.

ตามร่างฯ ข้อ ๑๑ “เมื่อผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้ปฏิบัติตามคำไต่ถามตามข้อ ๑๐ แล้วให้คดีอาญาลีกกันและสิทธิการนำคดีอาญามาฟ้องระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และถ้าได้มีการร้องทุกข์ หรือยื่นฟ้องต่อศาลไว้ ให้ผู้ถูกกล่าวหาแจ้งต่อเจ้าพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือศาล แล้วแต่กรณี” ควรแก้ไขคำว่า “ผู้ถูกกล่าวหา” ในบรรทัดที่สามเป็น “นายอำเภอ” เนื่องจากการให้ผู้ถูกกล่าวหาคำเนินการแจ้งเองอาจเกิดข้อผิดพลาด และอาจเกิดความล่าช้าได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนุชาติ คงมาลัย)

รองอัยการสูงสุด ปฏิบัติราชการแทน

อัยการสูงสุด

สำนักงานวิชาการ

โทร. ๐ ๒๕๑๕ ๔๒๐๒

E-mail : dlaw@ago.go.th